

Ankestyrelsens principafgørelse 92-15 om opretholdt døgnophold - plejefamiliens rolle - egnethed

Resumé:

Plejefamiliens rolle under et opretholdt døgnophold er primært at yde støtte og omsorg, mens den unge forberedes til voksentilværelsen.

Når en ung har været anbragt i en plejefamilie indtil det fyldte 18. år, kan kommunen træffe afgørelse om, at den unge kan blive boende hos plejefamilien, hvis den unge har en betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, og hjælpen er af væsentlig betydning for den unges behov for støtte. Den unge eller den unges værge skal give samtykke til, at døgnopholdet opretholdes. Støtten skal bidrage til en god overgang til voksenlivet, og der skal være fokus på omsorg og forberedelse til den unges næste boform. Det er en betingelse, at plejefamilien er egnet i den nye periode.

Vurderingen af, om en plejefamilie er egnet til at varetage den unges støttebehov under et opretholdt døgnophold skal tage udgangspunkt i, om der mellem den unge og plejefamilien er skabt en sådan familiær relation, som kan være en støtte for den unge under dennes forberedelse til voksentilværelsen. Støttebehovet skal forstås som den unges behov for pleje, omsorg og familiære relationer i hverdagen samt støtte af mere social karakter som f.eks. at tale om forhold i den unges dagligdag og tilværelse generelt og at understøtte den unge i at kunne deltage i de aktiviteter og fællesskaber, som den unge ønsker.

I den konkrete sag har Ankestyrelsen vurderet, at plejefamilien fortsat var egnet som opholdssted for den unge. Ankestyrelsen har lagt vægt på den nære relation mellem den unge og plejefamilien, som er opbygget gennem mange år. Ankestyrelsen har tillige lagt vægt på, at plejefamilien har skabt nogle trygge rammer for den unge, hvor den unge løbende modtog den nødvendige støtte og omsorg.

Kommunen kan ikke stille krav om, at plejefamilien skal medvirke til, at den unge udvikler sig hen imod en selvstændig voksentilværelse, idet formålet med opretholdt døgnophold er et andet end formålet med efterværn.

Lovgivning:

Lov om social service – lovbekendtgørelse nr. 1284 af 17. november 2015 - § 76a.

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagen principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt for at afklare, hvilke momenter, der skal indgå i vurderingen af plejefamiliens egnethed under et opretholdt døgnophold efter servicelovens § 76a, stk. 2.

2. Reglerne

Lov om social service § 76a fastslår, at en ung, der har været anbragt i en plejefamilie indtil den unge fyldte 18 år, kan blive boende hos plejefamilien, hvis den unge har en betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og hjælpen er af væsentlig betydning for den unges behov for støtte. Den unge eller den unges værge skal give samtykke til, at døgnopholdet opretholdes. Støtten skal bidrage til en god overgang til voksenlivet og der skal være fokus på omsorg og forberedelse til den unges næste boform. Det er en betingelse, at plejefamilien er egnet i den nye periode.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger til lov nr. 1462 af 17. december 2013 om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Mulighed for opretholdelse af anbringelse af unge med funktionsnedsættelse i alderen 18 til 22 år og ændring af reglerne om ansvaret for at sikre supervision og efteruddannelse til plejefamilier m.v.), at opretholdelsen af døgnopholdet hos plejefamilien skal være af væsentlig betydning for den unges behov for støtte. Afgørelsen heraf skal træffes under hensyn til den unges eller den unges værges ønske og på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den unges støttebehov, plejefamiliens egnethed, og hvorvidt opretholdelsen af døgnopholdet er den form for hjælp, der bedst opfylder den unges behov for støtte i overgangen til voksentilværelsen. Med støttebehov forstås den unges behov for pleje, omsorg og familiære relationer i hverdagen samt støtte af mere social karakter som f.eks. at tale om forhold i den unges dagligdag og tilværelse generelt og understøtte den unge i at kunne deltage i de aktiviteter og fællesskaber, som den unge ønsker.

3. Andre principafgørelser

Ankestyrelsen har ikke principafgørelser, som mere præcist belyser problemstillingen.

10-15: omhandler personkredsen for servicelovens § 76a. Principafgørelsen fastslår, at en ung mellem 18 og 22 år er omfattet af personkredsen for opretholdt døgnophold, når vedkommende har et omfattende støttebehov på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, og når der som følge heraf ikke er udsigt til en selvstændig voksentilværelse.

Det er ikke til hinder herfor, at kommunen ved seneste opfølgning på handleplanen har vurderet, at den unge har gennemgået en vis udvikling og i begrænset omfang har kunnet forbedre sine færdigheder.

Den unge kan forblive anbragt i plejefamilie, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte. Det er en forudsætning, at plejefamilien er egnet, og at den unge er indforstået med støtten.

Det opretholdte døgnophold skal bidrage til en god overgang til voksenlivet og herunder have fokus på omsorg og forberedelse til den unges næste boform.

4. Den konkrete afgørelse

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om klage over Y Kommunes afgørelse truffet den 11. september 2015.

Resultatet er

- Du har ret til opretholdt døgnophold i din plejefamilie.

Det betyder, at vi ændrer kommunens afgørelse.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsen vurderer, at du er omfattet af personkredsen, der kan tilbydes hjælp efter servicelovens § 76 a.

Vi vurderer tillige, at det er af væsentlig betydning for dit behov for støtte, at døgnopholdet i din plejefamilie opretholdes.

Vi vurderer herunder, at din plejefamilie fortsat er egnet som plejefamilie.

Generelt om opretholdt døgnophold

En ung, der har været anbragt i en plejefamilie indtil den unge fyldte 18 år, kan i nogle tilfælde blive boende hos plejefamilien, selvom den unge ikke opfylder betingelserne for efterværn. Betingelserne er, at den unge har en betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, og at hjælpen er af væsentlig betydning for den unges behov for støtte.

Formålet med bestemmelsen om opretholdt døgnophold i servicelovens § 76a er at skabe hjemmel til, at kommunen kan imødekomme den unges behov for støtte og omsorg i plejefamiliens trygge rammer og derigennem bidrage til en god overgang til voksentilværelsen, hvor den unge bl.a. forberedes til sin næste boform. Det er en betingelse, at plejefamilien er egnet i den nye periode.

Der stilles ikke som ved efterværn efter servicelovens § 76 krav om, at opretholdelsen af døgnopholdet skal bidrage til en god overgang til en selvstændig voksentilværelse. Afgørende efter servicelovens § 76a er derimod, at den unge får mulighed for at bruge den opbyggede familiære relation som en støtte i forbindelse med forberedelsen til voksentilværelsen.

Hvad har været afgørende for resultatet

Personkredsen

Vi har ved vurderingen lagt vægt på statusattest fra psykiater XX af den 21. april 2015. Det fremgår heraf, at du er diagnosticeret med ADHD, som er en medfødt og varig lidelse, samt at du har udviklet angst. Det fremgår videre, at du har store vanskeligheder med de eksekutive funktioner, planlægning og det at overskue en situation, samt at du er langt bagud i forhold til voksenfunktioner. Psykiateren vurderer afslut-

ningsvis, at du muligvis aldrig vil blive i stand til at forsørge dig selv, og at du uden tvivl vil have brug for megen voksenstøtte i minimum 3-5 år.

Vi har også lagt vægt på supplerende udtalelse fra psykiater XX af den 3. juli 2015. Heraf fremgår, at din ADHD giver dig en ganske betydelig funktionsnedsættelse, især i forhold til hukommelse, koncentration og eksekutive funktioner. Det forventes, at mange af disse funktionsnedsættelser er varige, men at du med støtte fra stabile voksne og i takt med øget modning kan udvikle strategier, der kan bedre dit funktionsniveau. Det fremgår videre, at du har udviklet dig langsomt og derfor er umoden, hvilket i mange sammenhænge giver dig samme pædagogiske behov som en betydeligt yngre person. Da dine eksekutive funktioner er meget dårlige, har du behov for plejefamiliens støtte i ganske betydeligt omfang, herunder i forhold til at handle, planlægning og organisere dagligdagens opgaver. Du har behov for hjælp i form af guidning til mange praktiske ting samt til regulering af følelser og sociale situationer. Endelig fremgår det, at du aktuelt har en tiltagende angst og tristhed grundet tiltagende erkendelse af vanskeligheder med at klare dit eget voksenliv, og at du ikke er klar til at flytte hjemmefra de første mange år. Det vurderes af psykiateren, at din modning må vise, om du vil blive selvforsørgende.

Vi har desuden lagt vægt på statusbeskrivelse fra XXprojektet af den 24. marts 2015. Det fremgår af denne, at du fortsat har meget svært ved at styre og have overblik over din økonomi, samt at der har været arbejdet med din håndtering af vasketøj, rengøring og personlig indkøb, uden at disse punkter er lykkedes. Videre fremgår det, at du har været i gang med et forløb på Center for Specialundervisning, men at du efter en periode med tiltagende angst og uro ikke kunne motiveres til at komme i skole. Det blev derfor i februar 2015 blev besluttet, at stoppe din uddannelse midlertidigt og afvente, om du kunne få ansat din tidligere støttelærer som støtte- og kontaktperson samt afvente virkningen af en ny ADHD-medicin.

Vi er opmærksomme på, at det i en tidligere statusbeskrivelse fra XXprojektet af den 25. september 2014 er oplyst, at du formåede at være alene hjemme med din kæreste i en uge i plejefamiliens hus. Vi finder dog ikke, at denne oplysning kan tages som udtryk for, at du på sigt vil kunne klare dig selvstændigt i egen bolig. Vi har lagt vægt på, at det fremgår af statusbeskrivelsen, at der var tale om en periode, hvor der ikke blev stillet krav til dig, og at der var sørget for penge og mad til hele ugen.

Vi henviser til Ankestyrelsens principafgørelse 10-15. Ankestyrelsen har med denne afgørelse fastslået, at en begrænset udvikling af den unges færdigheder ikke i sig selv betyder, at den unge ikke er omfattet af personkredsen i servicelovens § 76a.

På baggrund af ovenstående finder vi, at du har en betydelig psykisk funktionsnedsættelse, og at der i øjeblikket ikke er udsigt til en bedring af denne.

Plejefamiliens egnethed i forhold til dit behov for støtte

Vi har ved vurderingen lagt vægt på, at du blev anbragt i din plejefamilie da du var 21 måneder gammel og har boet i plejefamilien siden.

Vi har også lagt vægt på statusbeskrivelse fra XXprojektet af den 24. marts 2015, hvoraf fremgår, at du har det godt og trives i plejefamilien.

Vi har tillige lagt vægt på statusattest fra psykiater XX af den 21. april 2015. Det fremgår heraf, at psykiateren har fulgt dig siden 2004, og at din plejefamilie har været en god støtte for dig hele vejen igennem forløbet, hvorfor det anbefales, at du bliver boende hos plejefamilien.

Videre har vi lagt vægt på supplerende kommentarer til handleplanen af den 15. juli 2015. Det beskrives heri, at du er i en langsom, men stabil udvikling. Du er dog meget afhængig af hjælp og støtte fra dine plejeforældre. Du er f.eks. løbende i kontakt med dine plejeforældre på mobiltelefonen, når du er udenfor hjemmet, da du i mange situationer har brug for guidning. I uventede situationer er du meget afhængig af at kunne komme i kontakt med dine plejeforældre. Andre, som du ikke er lige så tryk ved, kan ikke regulere din angst og uro verbalt via mobilen. Dine plejeforældre hjælper dig også med at styre din økonomi, dine indkøb, din medicin, din orden og din hygiejne.

Endelig har vi lagt vægt på, at både du og din plejefamilie ønsker, at du skal blive boende i plejefamilien.

Vi er opmærksomme på, at kommunen vurderer, at der de sidste par år ikke er sket fremskridt med hensyn til, hvordan din angst og ADHD påvirker din dagligdag, og at din plejefamilie derfor ikke længere i tilstrækkelig grad formår at udvikle og vedligeholde dine sociale, faglige og personlige kompetencer henimod en selvstændig tilværelse.

Vi finder dog, at dit behov for støtte og omsorg kan varetages af din nuværende plejefamilie, mens du forberedes til voksentilværelsen. Vi henviser til begrundelsen ovenfor.